

نگاه

سیاست‌های نفتی ایران

در پنج سال آخر پهلوی ۲-

مجد تفرشی

● نوشته حاضر مروری است بر گزارش‌ها و اسناد تازه‌آزادشده رسمی در آرشیوهای بریتانیایی در بستر تحولات نفتی ایران در سال‌های ۱۹۷۳ تا ۱۹۷۸، از زمان افزایش ناگهانی بهای جهانی نفت‌خام تا آستانه انقلاب اسلامی در ایران.

نخستین گزارش سال ۱۹۷۴ مربوط به مرور تحلیلی و گاه شمار رویدادهای سال قبل است. گزارش محرمانه مرور سال ۱۹۷۳ به تاریخ ۳۱ دسامبر همان سال تهیه شده و به قلم سر پیتر رمزباتم (Sir Peter Ramsbotham) سفیر کبیر در آستانه خروج بریتانیا در تهران است. در ابتدای این گزارش آمده است: «سال ۱۹۷۳ سالی بود که اعتمادبه‌نفس شاه به‌سرعت رشد یافت اگرچه وی در پاییز در مواردی که خارج از کنترل وی انجام شد، تردیدهایی چند نشان داد. ایران با گسترش اقتصاد خود در حد زیادی در صحنه جهانی نیز پیشرفت کرد و کارنامه‌ای قابل‌توجه در مسایل نفتی از خود به جای گذارد ولی این نشانه‌های امیدوارکننده با تداوم اعتراض‌های مخالفان و افزایش تورم داخلی لطمه دید».

در این گزارش و بسیاری گزارش‌های دیگر از افزایش ناگهانی و غیرقابل پیش‌بینی بهای جهانی نفت به عنوان مهم‌ترین عامل موفقیت‌های حکومت و گسترش یکباره بلندپروازی‌های شاه سخن گفته شده است. با این همه در بخش دیگری از این گزارش در مورد چالش‌ها و مشکلات اداری و اجتماعی پیشرفت‌های ایران آمده است: «در اواخر سال شاه با تشخیص این حس فزاینده که نظام حکومتی فاسدتر از آن است که به پیشرفت کشور به سوی تمدن بزرگ خدمت کند، با صدور فرمانی پارته‌یاری می‌توان به رشوخواوری خاتمه داد یا نه یا اینکه افکار عمومی بیشتر از پیش در این مورد تهییج خواهد شد یا نه» در قسمت دیگری از این گزارش آمده است که در سال ۱۹۷۳ با آنکه جنگ بین اعراب و اسرائیل در گرفت، حکومت شاه هم به روابط خود با تال‌اویو که دیگر پنهانی هم نبود ادامه داد و همچنین فروش نفت به آن حکومت را ادامه داد. این مساله طبیعتاً موجب خشم حکومت‌های عربی علیه ایران شد.

غرب و نفت ایران:

اگر سال ۱۹۷۳ در ایران و خاورمیانه به دلیل افزایش شدید و ناگهانی قیمت نفت، سال نفت نام گرفت، بی‌گمان سال ۱۹۷۴ را باید سال تداوم بهای نفت و آغاز گسترده بهرموری عملی از منافع هنگفت نفتی دانست. بخش اقتصادی وزارت خارجه انگلیس با انتشار یک گزارش مبسوط تحقیقی به بررسی مقایسه‌ای بین افزایش بهای نفت از یک سو و دیگر کالاهای اساسی بین سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۴ پرداخت. در این گزارش آمده است که در فاصله سال‌های ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۸ متوسط بهای جهانی هر بشکه نفت‌خام تنها ۷۵/۵ درصد بر داشت.

این در حالی بود که در همین مدت بهای محصولات فلزی تا ۱۱۸ درصد افزایش یافت. با این حال از سال ۱۹۶۸ به بعد سیر شدیدی صعودی قیمت نفت آغاز شد. در فاصله ۱۹۶۸ تا ۱۹۷۱ بهای نفت خام ۵۰ درصد و در فاصله دوساله از ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳ حدود ۲۵۴ درصد افزایش یافت. این افزایش تا سه‌ماهه نخست سال ۱۹۷۴ به ۷۷۶ درصد رسید. در مجموع در دوره زمانی ۱۹۵۰ تا ۱۹۷۳ بهای نفت‌خام ۲۵۴ درصد افزایش یافت. در همین مدت بهای متوسط فلزات ۲۷۱ درصد، چوب ۷۲ درصد، غذا ۱۴۴ درصد و متوسط بهای جهانی همه کالاهای ۱۲۵ درصد افزایش یافته بود. در این میان بریتانیا و دیگر قدرت‌های اقتصادی جهان از چند جهت به‌شدت مراقب تحولات ناشی از افزایش مداوم بهای نفت بودند. افزایش حیرتانگیز و یکباره بهای نفت به رهبران کشورهای نفت‌خیز به‌خصوص شاه ایران قدرت کم‌نظیری داده بود. دیگر آنکه بالا رفتن توان مالی کشورهای نفت‌خیز می‌توانست به رکود اقتصادی کشورهای قدرتمند اقتصادی منجر شود و نهایت آنکه بالا رفتن شدید درآمدهای کشورهای نفتی به معنای باز شدن افق‌های جدیدی در بازار کالاهای غربی به شمار می‌رفت.

سر پیتر رمزباتم اندکی قبل از ترک تهران در تلگراف محرمانه و فوری مورخ پنجم ژانویه خود به لندن در مورد گفت‌وگویش با «جمشید آموزگار» وزیر وقت اقتصاد ایران اعلام کرد: «به آموزگار گفتم که اگر اقتصاد کشورهای اروپایی و ژاپن نبود شود، در یک جهان رکودزده کشورهای عضو اوپک در حلقه‌ای میان ابر قدرت‌ها تنها خواهند ماند».

افزایش شدید قیمت‌های نفتی موجب افزایش عطش شاه برای گسترش تجهیزات نفتی کشور شد. در این میان رقابت شدیدی بین کشورهای صنعتی برای صدور فناوری نفتی به ایران در جریان بود. برای نمونه بر اساس گزارش ۱۴ فوریه سفارت بریتانیا در تهران به بخش انرژی وزارت خارجه بریتانیا سوابی این کشور هم‌زمان چند کمپانی آلمانی، ژاپنی و آمریکایی در تلاش بودند تا قرارداد فروش پالایشگاه نفتی با ایران منعقد کنند. چنان‌که گفته شد، بریتانیا به دقت بیگیر تاثیر افزایش ناگهانی بهای نفت و بیش از دوبرابر شدن یکباره درآمدهای ایران را تبدیل شدن ایران و شخص شاه به یک قدرت جهانی بود.

گروه اقتصاد-اعظم گلبری:نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایران، از سختی‌های احتمالی تجارت خارجی در سال جدید می‌گوید. پدram سلطانی در گفت‌وگو با «شرق» احتمال می‌دهد که امسال حمل و نقل دریایی با مشکلاتی مواجه شود و تجارت ایرانی نتوانند به سهولت گذشته از راه آبی به تجارت کالا بپردازند. وی همچنین از افزایش سخت‌گیری‌های دولت‌ها و کشورهای به‌ظاهر دوست در پذیرش تجار و مسافران ایرانی خبر می‌دهد. نایب‌رییس اتاق بازرگانی ایرانی عنوان می‌کند که محدودیت‌های تجاری که به واسطه تحریم بر تجارت خارجی ما سایه افکنده، مجال سوءاستفاده را برای کشورهای دیگر بیش از گذشته فراهم کرده است.

۴ سال گذشته تجارت خارجی ما با مشکلات زیادی مواجه شد، اهم این مشکلات از نظر شما چه بود؟

در حوزه تجارت خارجی، سال گذشته کاهش فروش نفت کشور مهم‌ترین اتفاق تلقی می‌شود. اتفاقی که درآمدهای ارزی کشور را کاهش داد و به بالا رفتن قیمت ارز منجر شد. این اتفاق به اعتقاد بنده و فعالان بخش خصوصی مهم‌ترین اتفاق در حوزه اقتصاد و تجارت خارجی در سال بود.

تشدید تحریم‌ها در ادامه این روند و تعمیم پیدا کردن تحریم‌ها به سایر فعالیت‌های تجاری کشور، از جمله پتروشیمی در شش‌ماهه اول سال چالش جدی را در صادرات پتروشیمی به وجود آورد و در همین دوره با کاهش چشمگیری در صادرات پتروشیمی مواجه شدیم. با وجود این کاهش در نیمه اول سال، در نیمه دوم تمهیداتی انجام شد و بخشی از این کاهش و عقب‌ماندگی جبران شد؛ اما به‌طور کلی صادرات پتروشیمی در سال گذشته در مقایسه با سال ۹۰ کاهش زیادی داشت. در فعالیت شرکت‌های دولتی و شرکت‌های منسوب و منتسب به دولت و شرکت‌هایی که تحریم‌کنندگان استنباط می‌کردند که ارتباطی با تأمین مالی دولت دارند، حساس‌تر شدند و سخت‌گیری بیشتری را روی تجارت با ما اعمال کردند، بنابراین تجارت ما به سمت به کارگیری و استفاده از میانبرهای جدید سوق داده شد که بخشی از این میانبرها با ورود بخش خصوصی شناسایی شد.

۴ در این فضا ارتباطات بانکی و انتقال اعتبارات از طریق شبکه‌های بانکی به خارج از کشور میسر بود؟

در رابطه با ارتباطات بانکی خارجی هم باید بگویم که این نوع ارتباطات در سال گذشته به حداقل رسید. به نوعی که در پایان سال صرفاً ما با چهار کشور می‌توانستیم تبادلات بانکی داشته باشیم. به این ترتیب انتقال اعتبارات از طریق سیستم بانکی در خارج از کشور تنها به کشورهای چین، هندوستان، کره و ترکیه محدود شد. هر چند مبادلاتی با کشورهای روسیه و ژاپن هم داشتیم اما به‌دلیل اینکه فروش نفت به روسیه دانشنیم موجودی زیادی هم برای کار با این کشور دانشنیم. ژاپن هم در تحریم بسیار محتاطانه عمل کرده و می‌کند، بنابراین امکان تجارت خارجی به حداقل رسید.

۴ با وجود این مشکلات آیا دولتمردان، سیاست‌های مقتضی و مناسبی را در پیش گرفتند و آیا برای مقابله و دفع تحریم‌ها تدابیر مناسبی اندیشیده‌شد؟

در سال گذشته دولتمردان و مسؤولان، دو سیاست کاملاً متناقض را در پیش گرفتند، به گونه‌ای که می‌توان رفتار دولتی‌ها را در سال گذشته به دو بخش تقسیم کرد. تصمیم‌گیری‌های دولت در کشور از بعد زمانی به دو بخش پنج ماهه اول سال و هفت‌ماهه دوم تقسیم می‌شود. در پنج ماه اول دولت در حالت انفعالی در برابر تحریم‌های خارجی فرو رفت. به نظر می‌رسید عدم باور به اتفاقات، خوش‌بینی بیش از حد که ما می‌توانیم این مسایل و مشکلات را مدیریت کنیم یا این تهدیدات کوتاه مدت هستند، نبود تجربه و دوراندیشی لازم و... در چهار تا پنج‌ماه اول سال باعث شد که عکس‌العملی متناسب با اتفاقاتی که در حوزه تجارت خارجی و تحریم‌ها افتاد نداشته باشیم. این رفتار باعث شد که مقدار زیادی از ارز قابل مبادله کشور با همان نرخ مرجع به تمام کالاهای اختصاصی پیدا کند.

درحالی‌که دولتمردان و مسؤولان دولتی تحریم‌ها را جدی تلقی نمی‌کردند و سیاست‌های مناسب با شرایط را به اجرا نگذاشتند، همه فعالان تجارت خارجی بر وجود مشکلات ناشی از تحریم‌ها اذعان داشتند. این درحالی بود که انتظارات بخش خصوصی برای صدور بخشنامه‌ها، تغییر رویه‌ها، مقررات شیوه‌های جاری تغییر می‌تناسب با شرایط می‌یاسد. حتی بانک مرکزی هم که به واسطه افزایش نرخ ارز در جریان تأثیرات تحریم‌ها بود، سیاست مناسبی را پیشنهاد نکرد. دولتمردان در این مقطع طوری رفتار می‌کردند که گویی هیچ اتفاقی نیفتاده و هیچ مشکلی وجود ندارد. این باعث شد در ماه‌های اول سال، درصد زیادی از ذخایر قابل مبادله ارزی کشور با نرخ غیرعادی هزارو ۲۲۶ تومان مصرف شود.

بعد از این مرحله در مرحله دوم سیاست‌های دولت تغییراتی پیدا کرد. مرحله دوم مرحله باور تحریم‌ها و فشار خارجی بر اقتصاد کشور بود. دولتمردان به این باور رسیدند که واقعا تحریم‌ها مشکل‌ساز و اثرگذار بوده‌اند و این باور هم‌زمان با افزایش نرخ ارز در کشور اتفاق افتاد. از مردانه‌ها جهش نرخ ارز شتاب بیشتری گرفت اما در مجموعه دولت اتفاق نظری برای مقابله وجود نداشت. عدم‌وجدت نظر در دولتمردان و مراجع دولتی باعث آشفتگی در تصمیمات شد. این اختلاف نظرات در تصمیم‌گیری‌های بعدی هم مانع از حصول نتیجه شد. در عین حال اعلام و انتشار نظرات متناقض مسؤولان در رسانه‌های جمعی منجر به تشدید التهابات در بازار شد و با عدم اختصاص ارز مرجع به واردات کالا این التهابات تشدید شد. یکی از این پیشنهادها

اقتصاد

گفت‌وگوی «شرق» با پدram سلطانی درباره محدودسازی تجار ایرانی:

ترک‌ها هم مانند اعراب شدند

عکس: آیدین زهین شرق

که به سرانجام نرسید، طرح مساله راهاندازی بورس ارز بود. اما به دلیل وجود آرای زیادی در موافقت و مخالفت بورس ارز، راهاندازی بورس ارز به نتیجه نرسید. بعد از بورس ارز و مختوم‌شدن این پیشنهاد، راهاندازی مرکز مبادله ارزی مطرح شد که به نتیجه رسید و این مرکز راهاندازی شد. **۴ به‌نظر شما راهاندازی مرکز مبادلات ارزی راه‌حل مناسبی برای کنترل نرخ ارز در کشور بود؟**

تا حدی بله، این مرکز توانست قیمت ارز را کنترل کند، اما چون قرار و مدارهای اولیه در این طرح نادیده گرفته شد، با حصول به نتیجه مطلوب فاصله داریم. قرار بر این بود که نرخ مرکز مبادله ارزی دو درصد زیر قیمت ارز آزاد باشد، اما این فرمول فراموش و نادیده گرفته شد. **۴ این رفتار چه تبعاتی بر اقتصاد کشور داشت؟**

به این ترتیب شکاف بین نرخ ارز مبادله‌ای و ارز آزاد بیشتر شد. در همین حال دیدگاه‌های متناقضی از سوی دو وزارتخانه اعلام شد. درحالی‌که وزارت صنعت، معدن و تجارت نگاه تشویقی - ترویجی در ارتباط با تجارت خارجی داشت و سعی می‌کرد با سیاست‌های تشویقی صادرکنندگان و واردکنندگان را در جریان ارزی به یکدیگر مرتبط کند، وزارت اقتصاد با نگاه دستوری-تکلیفی با فعالان تجارت خارجی برخورد کرد. وزارت اقتصاد با تأکید بر بخشنامه‌های مالیاتی در این فضا راه تجار را سخت‌تر کرد. به این ترتیب اختلاف نظرات در سازمان و بخش‌های مختلف دولت بالا گرفت و یک تصمیم‌گیری جامع‌الاطراف در رابطه با نحوه تدبیر مشکلات ارزی انجام نشد. در عین حال این فضای پر از اظهارنظر، بازار را آشفت‌تر کرد و حساسیت بازارهای سرمایه، ارز و طلا را نسبت به تصمیمات افزایشش داد و لطمات بیشتری را به تجارت خارجی کشورمان وارد کرد. بخشنامه‌های متناقضی هم در این فضا صادر شدند و به این ترتیب بر آشفتگی دامن‌زده شد. در چنین فضایی دولت ابتدا صادرات برخی اقلام را ممنوع کرد اما بعد این تصمیم را لغو کرد و بخشنامه‌هایی را در راستای ممنوعیت واردات برخی اقلام صادر کرد. در سال گذشته چندین مرتبه بخشنامه‌ها اصلاح شدند شب عید هم اصلاحیه آخر اینگونه بخشنامه‌ها صورت گرفت. بعد از این سال ۹۱ فضای داخلی ما در یک تفریط و افراط به سر برد. تفریط پنج ماهه اول و افراط هفت ماهه دوم. بی‌عملی در یک تفریط و افراط به سر پنج ماهه اول سال که این فکر را القا می‌کرد که در نظر مسؤولان آرامش برقرار است و هیچ مشکلی نیست. هفت ماهه دوم که با صدور بخشنامه‌های بی‌درباری رویکردهای واکنشی سریع می‌خواستند سامان را به حوزه ارز و تجارت خارجی بازگردانند، اما در بازتاب و حصول نتیجه می‌بینیم که بسیاری از

تصمیمات عملاً شرایط را بدتر کرد. **۴ با وجود این شرایط که اقتصاد سال ۹۱ داشت آیا لایحه بودجه ۹۲ قابلیت رفع مشکلات و به سامان رساندن تجارت خارجی و بازار ارز ما را دارد؟**

بندها و مفاد لایحه بیابگر این است که دولت روند هفت‌ماهه دوم سال ۹۱ را همچنان دنبال می‌کند. به عبارتی یک شیوه تکلیفی دستوری از جانب بخشی از دولت دیده می‌شود. مثلاً در بند ۳۲ لایحه بودجه آمده است که صادرکنندگان مکلفند از حاصل از مبادلات خود را واگذار کنند. بند دیگری در لایحه بودجه در نظر گرفته شده که با اجرای آن با افزایش هزینه‌های فعالان معدنی کشور عواید دولت از این محل افزایش پیدا می‌کند. دولت در لایحه بودجه ۹۲ میزان اخذ مالیات از مودیان را افزایش داده و به‌این ترتیب در فضای رکود اقتصادی فعلی که تجار و تولیدکنندگان با مشکلات زیادی مواجهند و توان افزایش هزینه‌ها در تولیداتشان را ندارند فلان از این ناحیه نیز افزایش می‌یابد. در مورد اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها هم در لایحه بودجه ۹۲ سهمی برای بخش تولید دیده نشده است.

نکته دیگر اینکه دولت تغییراتی در سازوکار صندوق توسعه‌ملی در نظر گرفته است. طبق لایحه، برخلاف قوانین دولت قصد دارد بخشی از منابع صندوق توسعه ملی را که برای اعطای وام به بخش خصوصی در نظر گرفته شده بود، صرف هزینه‌های خود کند. اجرائی‌شدن این بندها و مواد اثرات زیادی را در اقتصاد کشور به‌دنبال خواهد داشت و تبعات مستقیم و غیرمستقیمی هم در حوزه تجارت خارجی خواهد داشت. در کمیسیون تلفیق هم با اذعان به اثرات منفی چنین بندهایی، اصلاحاتی انجام شده است و در صورت رأی آوردن اصلاحات دیگر رویکرد بودجه، رویکردی نگران‌کننده نخواهد بود. می‌توانیم امیدوار باشیم که با اعمال اصلاحات بودجه ۹۲ در چارچوب قواعد و قوانین سنگ بزرگی را جلوی پای بخش خصوصی نیندازد و در این

کشورهای هم‌راستا با تحریم‌های اقتصادی ایران به صورت مستمر بیشتر شود. مثلاً در کشور امارات حساسیت بانک‌ها نسبت به چک کردن و پایش تراکنش‌های مالی و ارتباطات با ایران افزایش پیدا خواهد کرد. متأسفانه این رفتار اماراتی‌ها به ترک‌ها هم تسری پیدا کرده است و بانک ترکی که ارتباط ارزی بین ایران و ترکیه برقرار می‌کرد محدودیت‌ها را برای نقل و انتقالات ارزی برای تجار ایرانی بیشتر کرده است.

۴ برخی از بازرگانان عنوان می‌کنند که کشورهای خارجی، قیمت فروش به ما را بالاتر از سایر کشورها تعیین می‌کنند؟ آیا این درست است؟

بله. در چند کشوری که کچار و مرز تجارت می‌کنیم و ارتباطات مستقیم ارزی و بانکی داریم سوءاستفاده‌های تجاری افزایش پیدا خواهد کرد. چون آنها واقفند که ما محدود به خرید کالاها از آنها هستیم. برای همین قیمت فروش کالاهای خود را برای ایران در مقایسه با کشورهای دیگر تا ۲۰ درصد بالا برداند. این در حالی است که محدودیت‌هایی هم در پذیرش مسافران ایرانی در کشورهای خارجی به وجود آمده است. اخیراً اخباری به گوش می‌رسد که صدور ویزا از سوی کشورهای که به ظاهر دوست و شریک تجاری ما محسوب می‌شوند، نسبت به گذشته سخت‌تر شده است. از دیگر مواردی که به‌نظر می‌رسد امسال بر تجارت و بازرگانی ما تأثیر داشته باشد، افزایش قابل‌توجه هزینه‌های سفرهای خارجی است. بنابراین در جابه‌جایی و حضور فعالان اقتصادی و تجار در بازارهای هدف ایجاد هزینه بیشتری می‌کند و این ممکن است باعث کاهش رغبت بازرگانان به ادامه فعالیت‌هایشان شود.

۴ فکر می‌کنید برای رفع این مشکلات چه باید کرد؟

پیشنهادهای این‌گونه را باید به پس از انتخابات موکل کنیم. چراکه دولتمردان، گروه‌ها و احزاب سیاسی سرگرم انتخابات شده‌اند. حتی فکر می‌کنم که بخشی از دنیا هم در حالت صبر و انتظار فرو رفته و منتظر نتیجه انتخابات هستند و به همین دلیل اصراری برای تشدید تحریم دیده نمی‌شود. اگرچه تحریم‌های سابق را با تمرکز بیشتر، دقیق‌تر و کامل دنبال می‌کنند.

۴ به‌عنوان آخرین سوال، انتظارات شما از دولت بعدی چیست؟

طبیعتاً از دولت بعدی و رییس‌جمهور بعدی انتظار می‌رود برای تنش‌زدایی اقدام جدی به عمل آورد. به نظرم حصول به توافق بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری که منجر به تنش‌زدایی شود، حتماً در تجارت خارجی مان اثرات جدی و سریعی به همراه خواهد داشت و این کار عملی است.

خبر

کدام بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز هستند؟

● ایسنا:بانک مرکزی در اسفندماه سال ۹۱ بر اساس ماده ۹۶ قانون برنامه پنجم توسعه و مصوبه شورایعالی امنیت ملی، موسسات پولی فاقد مجوز را که سرمایه کافی برای تبدیل به موسسه اعتباری ندارند، موظف کرده بود تا پایان اسفندماه سال گذشته نسبت به تأمین سرمایه مورد نیاز اقدام کنند. بر این اساس قرار بود پس از پایان مهلت فوق، این موسسات مجاز به دریافت سربده از مردم نبوده و اسامی آنها به اطلاع عموم برسد که این مهلت تا یازدهم فروردین سال جاری تمدید شده، ولی هنوز در این زمینه خبری رسمی از سوی بانک مرکزی اعلام نشده است... از اینها که بگذریم آشنایی با نام بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز، موضوعی بسیار مهم قلمداد می‌شود که فهرست بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی در این گزارش عنوان می‌شود. بانک‌های تجاری دولتی شامل بانک سپه، شرکت دولتی پست بانک و بانک ملی ایران است. بانک‌های تخصصی دولتی شامل بانک توسعه صادرات ایران، بانک صنعت و معدن، کشاورزی، مسکن و بانک توسعه تعاون، بانک‌های غیردولتی دارای مجوز شامل «بانک اقتصاد نوین، پارسیان، بانک کارآفرین، سامان، پاسارگاد، سرمایه، سینا و بانک شهر» است. همچنین بانک دی، بانک انصار، تجارت، رفاه کارگران، صادرات ایران، ملت، حکمت ایرانیان، گردشگری، ایران زمین، قوامین، بانک خاورمیانه، بانک آینده و بانک مهر اقتصاد نیز دارای مجوز هستند. به‌گزارش ایسنا، بانک‌های قرض‌الحسنه شامل بانک موسسات اعتباری دارای مجوز شامل موسسه اعتباری توسعه، موسسه اعتباری آرمان، موسسه اعتباری ثامن، موسسه اعتباری تأمین‌الحجج، موسسه اعتباری عسگریه، موسسه اعتباری کوثر و نور است. شعب بانک‌های خارجی در ایران نیز شامل بانک تجارتی ایران - اروپا، بانک تعاون منطقه‌ای اسلامی، بانک‌المستقبل (فیوجی)، بانک استاندارد چارترد، بانک تجارتی ایران و اروپاست. همچنین بانک‌های مشترک ایرانی خارجی، بانک مشترک ایران و ونزوئلاست، گفتنی است، فهرست صندوق‌های قرض‌الحسنه بانک‌ها و موسسات اعتباری شامل صندوق قرض‌الحسنه بانک‌های «توسعه تعاون، ملت، پارسیان و مسکن» است. صندوق‌های قرض‌الحسنه مجاز نیز شامل «صندوق قرض‌الحسنه مهر وطن، پیک رحمت، جواد الاثمه شهرستان رودبار، زنده‌یاد سیدموحیده هاشمی‌زاده، صندوق قرض‌الحسنه ایرانیان سبزاندیش، صندوق قرض‌الحسنه کریمه کرامت، صندوق قرض‌الحسنه میلاد مکران، صندوق قرض‌الحسنه صدرا و صندوق قرض‌الحسنه احسان شهرستان ابرکوه» است.

عرضه محصولات دسینی

در فروشگاه های زنجیره ای

رفاه سراسر کشور

ظروف اوپال

سرویس قابلمه

خانه، زندگی، دسینی

دسینی

فقط با ضمانتنامه پُرتاب افزار و هولوگرام

www.irandessini.com